

BA KPSS 2030 - Pracovná skupina Ľudia bez domova
Strom problémov a cieľov – 30.11.2021

Vytvorenie stromu cieľov zo stromu problémov	
PROBLÉMY	CIELE
1. Nedostatočná informovanosť o sociálnych službách krízovej intervencie a službách sociálnej podpory pre ľudí v bytovej núdzi	Prierezový cieľ 1: Dostatočná informovanosť cieľových skupín obyvateľov o sociálnych službách a možnostiach sociálnej podpory.
2. Chýbajúca dlhodobá systematická spolupráca medzi zástupcami štátnej správy, regionálnou a lokálnou samosprávou (BSK-HM-MČ) a verejnými aj neverejnými poskytovateľmi terénnych, ambulantných a pobytových sociálnych služieb na území mesta.	Prierezový cieľ 2: Systematická spolupráca medzi zástupcami štátnej správy, regionálnej a lokálnej správy a poskytovateľmi sociálnych služieb na území mesta.
3. Nedostatok kvalifikovaných sociálnych pracovníkov a pracovníkov v sociálnych službách krízovej intervencie a na sociálnych oddeleniach samosprávy.	Prierezový cieľ 3: Dostatočné a kvalitné ľudské zdroje v sociálnych službách a na sociálnych oddeleniach samosprávy v hlavnom meste.
4. Nedostatok a nedostupnosť sociálnych služieb krízovej intervencie a podporných služieb vzhľadom na druh služby, kapacitu a fyzickú dostupnosť na území hlavného mesta	1. Zvýšiť ponuku, kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb krízovej intervencie a podporných služieb v súlade s potrebami ľudí bez domova na území mesta.
5. Absentujúce dáta a podklady pre skvalitnenie systému služieb krízovej intervencie (dáta o ľuďoch bez domova, o kvalite a rozsahu im poskytovaných služieb) na území mesta.	2. Nastaviť a zabezpečiť kvalitný, efektívny a pravidelný zber dát o ľuďoch bez domova a poskytovaných službách na území mesta.
6. Chýbajúce služby zamerané na housing led prístupy (housing first, rapid re-housing a pod.) a tým nemožnosť ukončovať bezdomovectvo v meste	3. Rozvíjať a zvyšovať kvalitu komplexných prístupov pri práci s ľuďmi bez domova v oblasti ukončovania bezdomovectva v synergii so sociálnymi službami.

7. Chýbajúca ponuka a podpora komplexných služieb pre ľudí bez domova v nadväznosti na sociálne služby a individuálne potreby jednotlivcov.	4. Rozvíjať a zvyšovať kvalitu komplexných prístupov pri práci s ľuďmi bez domova v oblasti zdravotnej starostlivosti v synergii so sociálnymi službami.
8. Nevedomosť a negatívny obraz časti verejnosti, niektorých pracovníkov samosprávy a volených zástupcov o ľuďoch bez domova.	5. Sčítlivovať verejnú mienku v téme ľudí bez domova.
9. Chýbajúci systém riešenia bezodkladného umiestňovania starých a chorých ľudí bez domova do zariadení sociálnych služieb (ZpS a ZOS)	6. Navrhnuť a implementovať jednotný systém riešenia bezodkladných umiestňovaní do zariadení sociálnych služieb podľa §8 zákona § 8 ods. 6 zákona č. 448/2008 Z.z.

Vytvorenie stromu cieľov zo stromu problémov				
Strom problémov			Strom cieľov	
1	Dôsledky		Prierezový strategický cieľ	Posilnenie spolupráce na riešení potrieb obyvateľov v rámci komunitného plánovania
	Následky		Špecifický cieľ	1. Dostatočná informovanosť cieľových skupín obyvateľov o sociálnych službách a možnostiach sociálnej podpory.
	Problém	Nedostatočná informovanosť o sociálnych službách krízovej intervencie a službách sociálnej podpory pre ľudí v bytovej núdzi.	Priority	TBS
	Príčiny	* nekonceptné alebo pre obyvateľa nezrozumiteľne rozdelené kompetencie samosprávy v oblasti poskytovania SS pre starších na horizontálnej úrovni a častá slabá spolupráca aktérov * neznalosť a neprehľadnosť možností dostupnej podpory a služieb, procesov a kde začať/na koho sa obrátiť	Opatrenia (príkady)	
2	Dôsledky		Prierezový strategický cieľ	Posilnenie spolupráce na riešení potrieb obyvateľov v rámci komunitného plánovania

	Následky	* Komunikácia samosprávy s poskytovateľmi - nejasné rozdelenie agendy medzi zamestnancami * Slabá predvídateľnosť v procesoch vyžadujúcich spoluprácu/súčinnosť poskytovateľov * Nevyužitý advokačný potenciál v advokácii konkrétnych (nielen) sociálnych tém na národnej úrovni (napr. definícia bezdomovectva, zdravotná starostlivosť pre dlžníkov na poistení a pod)	Špecifický cieľ	2. Systematická spolupráca medzi zástupcami štátnej správy, regionálnej a lokálnej správy a poskytovateľmi sociálnych služieb na území mesta.
	Problém	Chýbajúca dlhodobá systematická spolupráca medzi zástupcami štátnej správy, regionálnou a lokálnou samosprávou (BSK-HM-MČ) a verejnými aj neverejnými poskytovateľmi terénnych, ambulantných a pobytových SS na území mesta.	Priority	TBS
	Príčiny	* Rozdelené kompetencie samosprávy po horizontálnej línii v oblasti sociálnych služieb a absentujúca spolupráca na sociálnych témach týkajúca sa ľudí bez domova * Nedostatok personálnych kapacít na strane poskytovateľov a samosprávy * Fluktuácia a vyťaženosť zamestnancov samosprávy (konkr. HMBA) - veľa ambiciózných cieľov * Zlé skúsenosti s pokusmi o spoluprácu * Rozdielne priority, témy a postoje * Obava z preťaženia agendy tímov a neefektívnosti stretnutí a spolupráce * Chýbajúca iniciatíva a premyslená platforma	Opatrenia (príklady)	* Vytvorenie medzisektorovej pracovnej skupiny s pravidelnou činnosťou s cieľom vzájomnej informovanosti, hľadania a realizovania spoločných cieľov, ktoré budú spájať jednotlivé sektory pre spoluprácu * ...identifikácia problémov v legislatíve a kreovanie platformy partnerov so silným dosahom na tvorbu a pripomienkovanie legislatívy, ktorá sťažuje rozvoj služieb a pomoci v sociálnej oblasti i spoluprácu partnerov
3	Dôsledky		Prierezový strategický cieľ	Posilnenie spolupráce na riešení potrieb obyvateľov v rámci komunitného plánovania

	Následky	Chýbajúci kvalifikovaný personál v sociálnych službách Ohrozená kvalita a kapacita poskytovania sociálnych služieb krízovej intervencie Výzvy s proklientskym prístupom a motiváciou uchádzačov o prácu Problém s rozvojom a rozširovaním služieb, ak nie je s kým Vyčerpanosť a riziko vyhorenia stálych zamestnancov Fluktuácia zamestnancov	Špecifický cieľ	3. Dostatočné a kvalitné ľudské zdroje v sociálnych službách a na sociálnych oddeleniach samosprávy v hlavnom meste.
	Problém	Nedostatok kvalifikovaných sociálnych pracovníkov a pracovníkov v sociálnych službách krízovej intervencie a na sociálnych oddeleniach samosprávy.	Priority	TBS
	Príčiny	Slabé finančné a spoločenské ohodnotenie pracovníkov v sociálnej oblasti Nízka atraktívnosť profesií v sociálnej oblasti Vnímanie cieľovej skupiny ako "menej atraktívnej" (oproti deťom, seniorom, znevýhodneným..) Nedostatočná motivácia absolventov sociálnych profesií pracovať v segmente sociálnej – komerčná sféra ohodnotí dvoj – troj násobne Absencia duálneho vzdelávania, ktoré by znížilo fluktuáciu LZ na pracoviskách SS – vychováme si „vlastných“ mladých ľudí „Zastaralé“ metódy vzdelávania v týchto témach	Opatrenia	

4	Dôsledky		Strategický cieľ	Rozvoj kvalitnej a dostupnej siete služieb pre ľudí bez domova s cieľom zabezpečenia podmienok pre (ich) dôstojný a bezpečný život a posun k ukončovaniu bezdomovectva v meste.
---	----------	--	------------------	--

	Následky	-Nedostupnosť SS KI pre ľudí, ktorí ich potrebujú - fyzicky ďaleko, preplnené zariadenia/čaká sa, obmedzená ponuka služieb na dostupnom mieste (chýbajú útulky pre starších alebo chorých, alarmujúci nedostatok a nedostupnosť hygieny) - Nepomerné pokrytie SS KI v rámci mesta - sústredené do niektorých MČ, chýbajúce služby v centre a pod. - Obmedzená dostupnosť SS KI → zmarená šanca na dôstojný život - Strata bývania - Strata zamestnania - Narušenie sociálnych vzťahov (rodina, priatelia, susedia, známi) - Zhoršenie zdravotného stavu - Riziko úmrtia (v zime) - Neflexibilný a nákladný systém riešenia ĽBD - „Vedomé odmietanie" existujúcich foriem pomoci zo strany niektorých ľudí bez domova - existujúca obmedzená ponuka služieb nereflektuje potreby všetkých ľudí bez domova a preto tieto služby nevyužívajú a nechcú využívať (strata súkromia, prispôbovanie sa "podmienkam abstinencie" pri závislostiach, fyzická nedostupnosť, zlé skúsenosti a pod.) - „Robí sa“ , ale to nevidno - Emočne sytená téma – negatívne konotácie – politické tlaky	Špecifický cieľ č. 1	Zvýšiť ponuku, kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb krízovej intervencie a podporných služieb v súlade s potrebami ľudí bez domova na území mesta
	Problém č. 5	Nedostatok a nedostupnosť SS KI a podporných služieb vzhľadom na druh služby, kapacitu a fyzickú dostupnosť na území hlavného mesta	Priority	TBS

Príčiny	- Finančná nákladnosť pri vzniku a následnej prevádzke SS KI - Podfinancovanie SS KI - Dlhodobý nedostatočný príspevok na prevádzku útulku a nocľahárne zo strany MPSVR aj po jeho zvýšení od roku 2022 - Nedostatočný rozpočet samosprávy vo všeobecnosti - Krátkodobý charakter financovania SS KI naviazaný na ročné rozpočty samospráv - Roztrieštenosť kompetencií pri poskytovaní SS KI naprieč samosprávou (BSK-HM-MČ) - Chýbajúca spolupráca MČ – nevyjasnené vzťahy - Deprioritizovaná (nepopulárna) téma ĽBD - časť verejnosti, politické zastúpenie, KPSS MČ - Stabilná silná politická objednávka najmä na zneviditeľňovanie ľudí bez domova a nie systémové riešenie problémov - Negatívne vnímanie a silné predsudky vybranej časti obyvateľstva voči cieľovej skupine, prípadne zamieňanie s charitatívnou a nie profesionálnou činnosťou - Odmietanie ZSS KI v lokalitách - vyčleňovať (syndróm NIMBY) - Emočne sýtená téma – negatívne konotácie – politické tlaky - Nedostatočný objem vyhovujúcich nehnuteľností a pozemkov pre vznik nových ZSS KI - „Populárne“ je ĽBD kriminalizovať - Nedostatok kvalifikovaných sociálnych pracovníkov a pracovníkov v sociálnych službách - Nedostatok príkladov dobrej praxe - Chýbajúci „partneri“ (cirkev)	Opatrenia (Príklady)	* Vytvorenie nízkokapacitného pobytového zariadenia so špecializovanou funkciou * Zriadenie minimálne jedného strediska osobnej hygieny v každom okrese mesta * Finančná podpora dennej terénnej sociálnej práce/sociálnej práce na území mesta * Vytvorenie krízového plánu a finančnej rezervy pre zimný nocľah a extrémny počasie * Zriadenie nových služieb 24 hodinového ubytovania, vzhľadom k sanovaniu pouličného bezdomovectva - 6/7 zariadení do roku 2030 (jedno zaradenie je naozaj veľmi málo) vo väčších mestských častiach s nízkou kapacitou do 40 miest. Služby 24 hodinového ubytovania sa zamerajú na špecifické potreby klientov (nielen integrované sociálno-zdravotné služby, ale aj nízkoprahovosť, harm reduction princíp, závislosti, ženy bez domova, rodiny s deťmi)
---------	---	----------------------	---

5	Dôsledky		Strategický cieľ	Rozvoj kvalitnej a dostupnej siete služieb pre ľudí bez domova s cieľom zabezpečenia podmienok pre (ich) dôstojný a bezpečný život a posun k ukončovaniu bezdomovectva v meste.
	Následky	Neznalosť aktuálnej situácie v meste (počty, štruktúra, potreby, príčiny bezdomovectva, vs. kvalita a efektivita poskytovaných služieb) Riziko zle vytýčených priorít v oblasti SS KI pre ľudí bez domova Poskytovanie SS KI, ktoré neodrážajú reálny dopyt, resp.potreby cieľovej skupiny ľudí bez domova Zacyklenie ľudí bez domova v systéme sociálnych služieb krízovej intervencie	Špecifický cieľ č. 2	Nastaviť a zabezpečiť kvalitný, efektívny a pravidelný zber dát o ľuďoch bez domova a poskytovaných službách na území mesta.
	Problém	Absentujúce dáta a podklady pre skvalitnenie systému služieb krízovej intervencie (dáta o ľuďoch bez domova, o kvalite a rozsahu im poskytovaných služieb) na území mesta.	Priority	TBS
	Príčiny	Nenastavený systém pravidelného zberu dát Poskytovatelia a samosprávy majú vlastné dáta, nezdieľajú (nie je opodstatnenie) Ľudia bez domova využívajú viacero služieb súčasne - absolútne čísla prijímateľov služieb by boli sčasti duplicitné, nepresné GDPR neumožňuje zdieľať osobné dáta prijímateľov	Opatrenia (Príklady)	* Definícia a identifikácia cieľovej skupiny ľudí bez domova podľa kategorizácie ETHOS a jeho implementácia do strategických dokumentov mesta. * Nastavenie a realizácia systematického, efektívneho a pravidelného zberu relevantných dát o ľuďoch bez domova na území mesta v spolupráci so samosprávou a poskytovateľmi SS KI * Priebežná evaluácia a kontrola finančného riadenia poskytovaných služieb * Tvorba koncepčných dokumentov * ...
6	Dôsledky		Strategický cieľ	Rozvoj kvalitnej a dostupnej siete služieb pre ľudí bez domova s cieľom zabezpečenia podmienok pre (ich) dôstojný a bezpečný život a posun k ukončovaniu bezdomovectva v meste.

Následky	- chýbajúci podporný systém pre housing-led prístupy (housing first, rapid re-housing) na ukončovanie bezdomovectva - "zacyklenie" ľudí bez domova v službách krízovej intervencie - málo programov zameraných na ukončovanie bezdomovectva, ktoré by ľudí bez domova posunuli do stabilného /"vlastného" bývania - slabá resp. absentujúca podpora pri finančnom plánovaní a riešení problémov priamo ovplyvňujúcich schopnosti a možnosti získať a udržať si bývanie	Špecifický cieľ č. 3	Rozvíjať a zvyšovať kvalitu komplexných prístupov pri práci s ľuďmi bez domova v oblasti ukončovania bezdomovectva v synergii so sociálnymi službami.
Problém	Chýbajúca ponuka a podpora služieb pre ľudí bez domova zameraných na ukončovanie bezdomovectva.	Priority	TBS
Príčiny	- nedostatok finančných mechanizmov - príspevkov - na podporu služieb, ktoré nie sú ošetrené zákonom o sociálnych službách; - zákon o sociálnych službách "pozná" len tradičné sociálne služby, nerozvíja služby ako holistický prístup k riešeniu komplexných problémov, pre ktoré sa ľudia ocitli bez domov	Opatrenia (Príklady)	*Navrhnuť a postupne implementovať systém housing led služieb (napr. housing first a rapid re-housing) - opis: realizácia a podpora housing led služieb/projektov, zabezpečenie vhodného prepojenia podpory týchto služieb/projektov s napĺňaním cieľov zadefinovaných v iných strategických dokumentoch mesta zameraných na zabezpečenie nájomného bývania pre sociálne ohrozené skupiny (v súlade s Konceptiou mestskej bytovej politiky 2020-2030, str. 100-115) a zabezpečenie stáleho (postupne sa zvyšujúceho) finančného mechanizmu na podporu týchto služieb/projektov, ktoré umožnia dlhodobé (viacročné) a neprerušované financovanie a navyšovanie služieb (minimálne v objeme 30 - 50 nových klientov každý rok) *Podpora projektov/služieb zameraných na rozvoj klienta, jeho duševné/duchovné potreby, vzdelávanie, sebauplatnenie, komunitné začlenenie, osobnostný rozvoj, trávenie voľného času, pracovné uplatnenie a

				pod. * ...
--	--	--	--	---------------

7	Dôsledky		Strategický cieľ	Rozvoj kvalitnej a dostupnej siete služieb pre ľudí bez domova s cieľom zabezpečenia podmienok pre (ich) dôstojný a bezpečný život a posun k ukončovaniu bezdomovectva v meste.
	Následky	- Absencia siete intergovaných sociálno-zdravotných služieb pre ľudí bez domova_s dlhom na zdravotnom poistení - Absencia medzisektorovej spolupráce v oblasti sociálnych a zdravotných služieb - Chýbajúce financovanie MVO poskytujúce zdravotné služby	Špecifický cieľ č. 4	Rozvíjať a zvyšovať kvalitu komplexných prístupov pri práci s ľuďmi bez domova v oblasti zdravotnej starostlivosti v synergii so sociálnymi službami.
	Problém	Nedostupnosť zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova ako dlžníkov na zdravotnom poistení.	Priority	TBS

	Príčiny	- nedostatok finančných mechanizmov - príspevkov - na podporu služieb, ktoré nie sú ošetrené zákonom o sociálnych službách; - zákon o sociálnych službách "pozná" len tradičné sociálne služby, nerozvíja služby ako holistický prístup k riešeniu komplexných problémov, pre ktoré sa ľudia ocitli bez domov	Opatrenia (Príklady)	*Finančná podpora programov zameraných na sociálno-zdravotnú starostlivosť. *Vytváranie partnerstiev pre podporu vzniku a rozvoja integrovaných sociálno-zdravotných programov pre ľudí bez domova *Podpora projektov/služieb zameraných na rozvoj klienta, jeho duševné/duchovné potreby, vzdelávanie, sebauplatnenie, komunitné začlenenie, osobnostný rozvoj, trávenie voľného času, pracovné uplatnenie a pod. * ...

8	Dôsledky		Strategický cieľ	Rozvoj kvalitnej a dostupnej siete služieb pre ľudí bez domova s cieľom zabezpečenia podmienok pre (ich) dôstojný a bezpečný život a posun k ukončovaniu bezdomovectva v meste.
	Následky	- Hejty nielen na sociálnych sieťach pri zmienke tém týkajúcich sa ľudí bez domova - NIMBY efekt pri zriaďovaní a rozvoji služieb pre ľudí bez domova- odmietanie, hnev, strach, mobilizácia politikov a verejnosti - Deprioritizácia cieľovej skupiny v plánovaní aktivít a rozpočtu (minimálny priestor v KPSS MČ) - Snahy o "vytesnenie" ľudí bez domova z verejného priestoru - Problém s empatiou a solidárnosťou voči cieľovej skupine - Negatívne zážitky ľudí bez domova s odmietaním a agresiou - stigmatizácia - Rýchle riešenia na zneviditeľňovanie ľudí bez domova namiesto systematických riešení	Špecifický cieľ č. 5	Scitliviť verejnú mienku v téme ľudí bez domova.
	Problém	Nevedomosť a negatívny obraz časti verejnosti, niektorých pracovníkov	Priority	TBS

	samosprávy a volených zástupcov o ľuďoch bez domova.		
Príčiny	Málo objektívnych informácií a skúseností s ľuďmi bez domova Individuálne alebo prerozprávané negatívne skúsenosti s ľuďmi, ktorí pôsobili ako ľudia bez domova Ekonomický tlak na ľudí s nižšími príjmami, ich frustrácia a vlastný boj o udržanie "minimálneho štandardu" spôsobuje, že vnímajú ako nespravodlivé, že o nich sa nikto nestará, nikto im nepomáha, nemajú materiálnu či finančnú podporu a ľudia bez domova majú a zadarmo Viditeľné bezdomovectvo pripomína zlyhanie a znepokojuje - svet nastavený na kritériá výkonu, krásy, úspechu a dokonalosti Pocit ohrozenia pri zážitku s agresívnym človekom v zlom fyzickom stave pod vplyvom alebo s mentálnymi problémami, automatické spájanie s ľuďmi bez domova Nezáujem Pomerne ľahko emočne sýtená téma - mobilizácia voličov, zviditeľňovanie Cieľová skupina so slabým voličským potenciálom Komplexnosť a nákladnosť riešenia problematiky - obava zo záväzkov a výsledkov	Opatrenia (Príklady)	*Vytvorenie komunikačnej stratégie scitlivovania verejnej mienky *Podpora komunitných aktivít a kampaní na zväčšovanie osvedy a znižovanie predsudkov hlavne v exponovaných mestských častiach *...